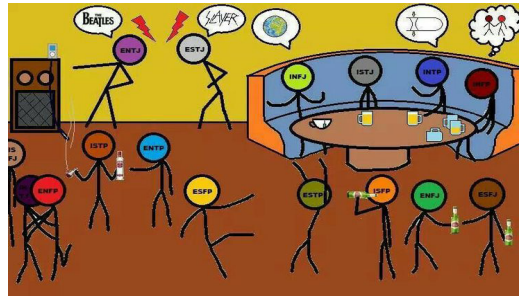

MBTI: giá trị của cá tính

✦ MAI THẢO

Hiểu biết về chỉ số phân loại tính cách MBTI (Myers-Briggs Type Indicator) sẽ giúp bạn sử dụng cá tính như lợi thế tuyệt vời trong cuộc sống và công việc.

Khoa học hành vi khám phá ra rằng, mọi loại tính cách đều có giá trị riêng, và để tối đa hóa năng lực của mỗi người, chìa khóa chính là đặt họ vào môi trường thích hợp. Nếu người hướng ngoại thường tỏa sáng trong môi trường nhiều kích thích, cởi mở và cần giao tiếp, thì kiểu người hướng nội lại xuất sắc nhất khi được ở yên tĩnh và suy ngẫm một mình. Vì lẽ đó mà các công cụ giúp kiểm tra và xác định tính cách con người như MBTI ngày càng đặc dụng.

Trung bình hơn 2,5 triệu người sử dụng MBTI mỗi năm trên thế giới. Đa số ứng viên tham gia phỏng vấn tuyển dụng vào 100 công ty hàng đầu tại Mỹ phải trải qua bài kiểm tra tính cách trước khi bước vào giai đoạn trao đổi tiếp theo. MBTI không chỉ đóng vai trò quan trọng trong doanh nghiệp mà còn ứng dụng rộng rãi trong trường học, bệnh viện, và nhiều lĩnh vực khác.

MBTI – biết người, biết ta

MBTI là tên gọi của Chỉ số phân loại tính cách Myers – Briggs (Myers-Briggs Type Indicator) do hai mẹ con chuyên gia tâm lý người Mỹ -Katharine Cook Briggs và Isabel Briggs Myers - phát triển vào năm 1962 trên nền tảng lý thuyết của nhà tâm thần học nổi tiếng người Đức Carl Jung. Thông qua bài kiểm tra gồm 100 câu hỏi tìm hiểu cách thức tư duy, cảm xúc và hành động trong tình huống cụ thể, chỉ số MBTI phân loại các cá nhân theo 4 cặp đặc điểm tính cách cơ bản:

16 loại tính cách theo MBTI

ISTJ Người trách nhiệm (The Duty Fulfiller)	ISFJ Người nuôi dưỡng (The Nurturer)	INTJ Nhà khoa học (The Scientist)	INFP Người lý tưởng hóa (The Idealist)
ISTP Nhà kỹ thuật (The Mechanics)	ISFP Người nghệ sĩ (The Artist)	INFJ Người che chở (The Protector)	INTP Nhà tư duy (The Thinker)
ESTJ Người giám hộ (The Guardian)	ESFJ Người quan tâm (The CareGiver)	ENTJ Nhà điều hành (The executive)	ENFP Người truyền cảm hứng (The Inspirer)
ESTP Người thực thi (The Doer)	ESFP Người trình diễn (The Performer)	ENFJ Người trao đi (The giver)	ENTP Người nhìn xa (The visionary)

Nguồn: tgm.vn

1. *Xu hướng tự nhiên:* hướng ngoại – E (extraverted) hay hướng nội - I (introverted). Người hướng ngoại thường thoải mái, hòa đồng và quyết đoán; trong khi người hướng nội trầm lặng và e dè hơn.

2. *Cách chia sẻ hay tiếp nhận thông tin:* cảm giác – S (sensing) hay trực giác – N (intuitive). Người cảm giác có xu hướng thực tế, tập trung vào chi tiết, thích quy củ và trật tự, trong khi người trực giác thường dựa vào tiềm thức và nhìn tổng thể vấn đề.

3. *Cách quyết định và chọn lựa:* lý tính – T (thinking) hay cảm tính – F (feeling). Khi giải quyết vấn đề, người lý tính dùng lý trí và logic để ra quyết định; còn người cảm tính lại dựa trên hệ giá trị và cảm xúc cá nhân.

4. *Cách định hướng và hành động:* nguyên tắc – J (judging) hay linh hoạt – P (perceiving). Người nguyên tắc thích kiểm soát, điều khiển, thích mọi thứ trật tự và có cơ cấu rõ ràng. Người linh hoạt thường mềm dẻo và có khuynh hướng tự phát.

Câu trả lời mà cá nhân chọn lựa cho thấy tính cách của họ thiên về đặc điểm nào hơn trong mỗi cặp nêu trên. Và 4 đặc điểm tìm ra sẽ xác định được người đó thuộc kiểu nào trong 16 loại tính cách riêng biệt. Cho đến nay, các câu hỏi MBTI đã được dịch ra hơn 30 thứ tiếng trên thế giới. Tại Việt Nam, một số trang web như tracnghiemmmbti.com, mbti.toppion.com cho phép trắc nghiệm MBTI miễn phí với phiên bản rút gọn gồm 72 câu.

Bạn là ai?

Giả sử kết quả kiểm tra xác định bạn thuộc kiểu INTJ. Điều đó cho thấy bạn có khuynh hướng hướng nội (I), trực giác (N), lý tính (T) và nguyên tắc (J), những phẩm chất của một nhà khoa học. Ưu điểm của bạn là nhìn xa trông rộng, làm việc độc lập và kiên định theo đuổi mục tiêu. Nhưng tính dễ nghi ngờ, hay phê phán và bảo thủ là nhược điểm. Người INTJ sẽ tỏa sáng khi được áp dụng các lý thuyết phức tạp vào giải quyết vấn đề mang tính chiến lược. Theo thống kê, chỉ 5% dân số thuộc kiểu người lý tính - trực giác (NT) này, trong đó có nhiều nhà sáng

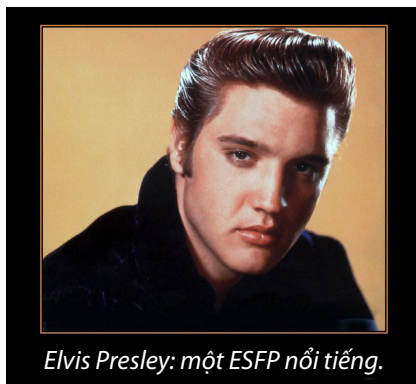
lập các tập đoàn lớn thành công như Apple, FedEx, Honda Motors, Microsoft...

Còn nếu là một ESFP, bạn nhiều khả năng trở thành nghệ sĩ hoặc nhà diễn thuyết xuất sắc. Những đặc điểm hướng ngoại (E), giác quan (S), cảm tính (F) và linh hoạt (P) cho thấy kỹ năng giao tiếp tốt, tính hài hước, rộng lượng, thích được chú ý và yêu sự mới mẻ. Tuy nhiên, quá nhạy cảm nên kiểu người này dễ đắm chìm trong suy nghĩ tiêu cực và mức độ linh hoạt cao khiến họ khó tiếp thu những bài học lý thuyết khô khan ở trường.

Có thể nói, dù bạn là ai - một học sinh đang băn khoăn chọn nghề, hay một nhân viên đang nỗ lực đạt thành quả trong công việc, là chủ doanh nghiệp muốn phát huy nội lực tổ chức, hay chỉ đơn giản là người đang mong muốn hiểu mình và hiểu người - MBTI cũng có thể cho biết năng lực tiềm ẩn của bạn và làm cách nào để khai thác chúng thật hiệu quả. Theo nhận định của các chuyên gia tâm lý, bài kiểm tra MBTI rất hiệu quả trong việc tăng cường nhận thức về bản thân, không chỉ hữu ích cho riêng cá nhân mà cả với tổ chức.

Khai phá tiềm năng cá nhân và tổ chức

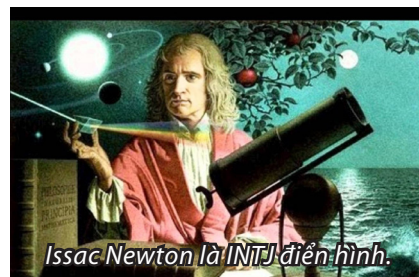
Nói đến tầm quan trọng của MBTI, không thể không nhắc đến vai trò của chỉ số này trong quy trình tuyển dụng, đào tạo của doanh nghiệp. Tuy không nói lên hiệu suất làm việc, nhưng chỉ số MBTI là nguồn tham khảo hữu ích cho bộ phận nhân sự về khả năng hòa hợp với tổ chức của ứng viên. Chẳng hạn, những nhân viên độc lập và thích tự do sẽ ít phù hợp với văn hóa công ty vốn đánh giá cao sự hòa đồng và làm việc nhóm. Nhờ đó nhân sự được chọn không chỉ đủ năng lực, kinh nghiệm, mà còn có thể gắn bó lâu dài.

Elvis Presley: một ESFP nổi tiếng.

MBTI còn hỗ trợ nhà quản lý tìm ra phương cách thích hợp để động viên và tạo điều kiện cho nhân viên làm việc hiệu quả. Trong bài diễn thuyết tại TED Talks, bà Susan Cain - tác giả quyển sách nổi tiếng "QUIET: The Power of Introverts in a World That Can't Stop Talking" ("Tĩnh lặng: sức mạnh của người hướng nội trong một thế giới không thể yên lặng") cho biết, xu hướng hiện nay vốn đề cao kiểu tính cách hướng ngoại, do đó các văn phòng làm việc đa số thiết kế mở, nhiều tiếng ồn và ít sự riêng tư. Điều này vô tình làm hạn chế năng lực của kiểu người hướng nội, thích làm việc yên tĩnh và đơn độc. Trong khi đó, độc lập lại chính là yếu tố then chốt làm nên sự sáng tạo. Bằng cách tìm hiểu cá tính từng nhân viên để bố trí chỗ làm việc phù hợp, nhà quản lý có thể giúp họ thoải mái, tập trung, tăng năng suất và hài lòng hơn với công việc.

Riêng mỗi người, MBTI cho phép hiểu rõ chính mình để rèn luyện và phát huy các ưu điểm nội tại. Một vai trò cực kỳ quan trọng của MBTI nói riêng và các bài kiểm tra tính cách nói chung là hoạt động hướng nghiệp. Với những bạn trẻ còn đang ngập ngừng trước ngưỡng cửa đại học, việc chọn đúng chuyên ngành phù hợp với tính cách và sở trường sẽ là xuất phát điểm tuyệt vời cho chặng đường đầy đam mê và thành công phía trước.

Khoa học hay hoang đường?

Dù rất phổ biến, cho đến nay MBTI vẫn chịu nhiều đánh giá trái ngược do chưa đủ cơ sở khoa học chứng minh. Một trong những nhược điểm của MBTI là chỉ số này buộc con người phải thuộc về một nhóm cụ thể. Ví dụ như, bạn phải là người hướng nội hoặc hướng ngoại mà không có kiểu ở giữa, mặc dù một người có thể hướng ngoại và hướng nội ở mức độ nhất định. Trong khi đó, theo Carl Jung thì không tồn tại loại tính cách nào hoàn toàn tuyệt đối. Ngoài ra, việc khẳng định đặc điểm tính cách nào có thể mang lại thành công cho cá nhân trong lĩnh vực nhất định còn phụ thuộc vào yếu tố văn hóa, địa lý, quốc gia. Chẳng hạn, các nền văn hóa Á Đông thường đánh giá cao sự tận tâm và hòa đồng hơn so các nước phương Tây.

Trớ trêu hơn, dù MBTI được nhiều doanh nghiệp ủng hộ, nhưng việc dùng bài kiểm tra này trong tuyển dụng lại bị xem là phi đạo đức. Chỉ trích đầu tiên và lớn nhất là việc chỉ dựa trên kết quả MBTI để bố trí công việc. Ý kiến phản đối thứ hai cho rằng, việc ép buộc ứng viên làm bài kiểm tra tâm lý là "soi mói đời tư", có thể khiến doanh nghiệp bỏ lỡ nhiều nhân tài từ chối tham gia tuyển dụng.

Chính tác giả MBTI, Isabel Briggs Myers cũng cho biết, công cụ này không chỉ ra được bạn nên tuyển ai, nhưng có thể tư vấn cách bố trí các thành viên của một nhóm sao cho làm việc hiệu quả nhất. Theo bà, không nên chỉ căn cứ vào kết quả MBTI để đánh giá một cá nhân hay giới hạn lựa chọn của họ. MBTI sẽ phát huy hiệu quả nếu được sử dụng như một hướng dẫn hữu ích để khám phá tiềm năng đặc biệt trong mỗi người. Đó chính là lý do việc thiếu cơ sở khoa học dường như không thể ngăn cản xu hướng ứng dụng MBTI ngày càng phổ biến trong cuộc sống. □

